

Dalabyggð
Hlynur Torfi Torfason
Miðbraut 11
370 Búðardalur

Reykjavík, 18. júlí 2024
UST202406-237/A.B.
10.04.02

Efni: Tillaga - Breyting á aðalskipulagi Dalabyggðar 2020-2032 fyrir blandaða byggð í landi Ljárskógar

Vísað er til erindis skipulagsfulltrúa Dalabyggðar er barst 20. júní sl. þar sem óskað er umsagnar Umhverfisstofnunar um tillögu að breytingu á aðalskipulagi Dalabyggðar 2020-2032 og gerð nýs deiliskipulags fyrir blandaða byggð í landi Ljárskógar.

Í greinargerð kemur fram að breytingin gengur út á að svæði F-23 sem er austan þjóðveggar færist vestur fyrir veginn. Umfang frístundasvæðisins minnkar um 33,5 ha, þ.e. úr 56,9 ha í 23,4 ha, en heimilaður fjöldi frístundahúsa innan svæðisins eykst úr 15 í 20.

Hringtákn fyrir stök frístundahús færist til suðurs þar sem nú er stakt frístundahús.

Auk þess kemur fram að gert er ráð fyrir tveimur nýjum verslunar- og þjónustusvæðum fyrir ferðaþjónustu vestan vegar, á samtals 9,8 ha svæði (Vþ-18 og Vþ -19) þar sem gert er ráð fyrir 12 útileiguhúsum á hvoru svæði, alls 88 gistirúmum. Umfang landbúnaðarsvæðis L-1 eykst um 23,7 ha vegna minnkunar og tilfærslu svæðis F-23.

Umhverfisstofnun bendir á að stofnunin veitti umsögn varðandi vinnslutillögu verkefnisins 16. janúar sl.

Í greinargerð deiliskipulags kemur fram að unnin var gróðurfarsrannsókn á verslunar- og þjónustusvæðunum, sem Umhverfisstofnun telur jákvætt.

Votlendi

Umhverfisstofnun bendir á að samkvæmt kortlagningu Náttúrufræðisstofnunar Íslands er innan skipulagssvæðisins votlendi sem nýtur sérstakrar verndar samkvæmt 61. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd, en engin votlendi voru að finna á verslunarsvæðunum samkvæmt minnisblaði Náttúrustofu Vesturlands. Auk þess bendir stofnunin á að umfjöllun um takmarkanir á landnotkun er í skipulagsreglugerð.

Í 61. gr. laganna er kveðið á um sérstaka vernd þeirra vistkerfa og jarðminja sem taldar eru upp í 1. mgr. og 2. mgr. sama ákvæðis. Samkvæmt 3. mgr. ákvæðisins ber að forðast röskun þeirra náttúrufrýrbæra, sem undir greinina falla, nema brýna nauðsyn beri til og ljóst að aðrir kostir séu ekki fyrir hendi. Í greinargerð með frumvarpi til laga um náttúruvernd er með

orðalaginu „brýn nauðsyn“ lögð áhersla á að einungis mjög ríkir hagsmunir geti réttlætt röskun og þá fyrst og fremst brýnir almannahagsmunir.

Umhverfisstofnun telur það jákvætt að það sem kemur fram í skipulagsskilmálum að áður en kemur til frekari uppbyggingar á svæðinu skal gera könnun á vistgerðum og eftir atvikum skal gildandi deiliskipulagi breytt til samræmis við niðurstöðu hennar. Aðalskipulagi skal einnig breytt ef tilefni er til.

Umhverfisstofnun leggur áherslu á að fjallað sé um votlendið í tillögunni og það komi fram hvaða leiðir verði farnar til þess að forðast rask votlendisins sbr. 61. gr. náttúruverndarlaga og hvaða valkostir séu skoðaðir. Umhverfisstofnun bendir á að ef tillagan gerir ráð fyrir röskun á votlendi þurfi að rökstyðja þá ákvörðun og gera grein fyrir öðrum kostum sem skoðaðir hafa verið sem mögulegir valkostir við útfærslu framkvæmdarinnar og ástæðum þess að þeir urðu ekki fyrir valinu. Auk þess ef tillagan gerir ráð fyrir röskun á votlendi þarf að koma fram, í samræmi við ofangreint ákvæði náttúruverndarlaga, hvaða brýnu almannahagsmunir réttlæta röskun á votlendinu.

Umhverfisstofnun bendir á að ýmsar framkvæmdir eins og vegagerð geti valdið fyrirstöðu og þurrkáhreifum.

Verndun á votlendi, forsendur og aðalskipulag sveitarfélagsins

Í aðalskipulagi sveitarfélagsins er lögð nokkur áhersla á að verndun og endurheimt votlendi m.a. til að tryggja líffræðilegan fjölbreytileika.

Frístundabyggð og verslunar - og þjónustusvæði

Í almennum ákvæðum í aðalskipulagi sveitarfélagsins fyrir frístundabyggð og verslunar- og þjónustusvæði segir að ekki má skerða náttúrufríbærni sem njóta sérstakrar verndar skv. lögum um náttúruvernd eða fornminjar skv. lögum um menningarminjar.

Einnig setur sveitarfélagið sé góða stefnu með því að segja: „*Eskilegt er að staðsetja frístundabyggð á lítt grónum svæðum eða svæðum sem þegar hefur verið raskað með öðrum mannvirkjum og/eða skógrækt.*“

A og B, neikvæð áhrif á landslag, svæði á náttúruminjasrá, losun gróðurhúsalofttegunda og óviss áhrif á votlendi og vistgerðir.

Vistgerðir og fuglalíf

Umhverfisstofnun bendir á að samkvæmt vistgerðarkorti Náttúrufræðistofnunar Íslands (<http://vistgerdakort.ni.is/>) eru innan skipulagssvæðisins m.a. vistgerðin starungsmýravist sem eru með mjög hátt verndargildi og eru á lista Bernarsamningsins frá 2014 yfir vistgerðir sem þarfnast verndar.

Í starungsmýravist getur verið ríkt fuglalíf og er algengt að varpfuglategundirnar; lóupræll (*Calidris alpina*), spói (*Numenius phaeopus*), þúfutittlingur (*Anthus pratensis*), hrossagaukur (*Gallinago gallinago*), jaðrakan (*Limosa limosa*) og stelkur (*Tringa totanus*) nýti slíka vistgerð til varps.

Umhverfisstofnun bendir á að lóupræll og spói eru ábyrgðartegundir Íslands.

Umhverfisstofnun telur mikilvægt að þetta komi fram í tillögunni og hvaða leiðir verði farnar til að vernda ofangreindar vistgerðir og búsvæði fuglanna.

Umhverfisstofnun bendir á þann möguleika að byggingareitir séu afmarkaðir í samræmi við verndargildi vistgerða svæðisins.

Virðingarfyllt,

Axel Benediktsson

sérfræðingur

Rakel Sæmundsdóttir

sérfræðingur